

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ตามเทคนิคเดลฟาย โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาโดยใช้หลักทางวิชาการของเทคนิคเดลฟาย ที่ได้พิจารณาจากค่าความถี่และค่าร้อยละเป็นเกณฑ์

ในขณะเดียวกันผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้พิจารณาจากค่ามัธยฐานหรือค่ากลางของคำตอบ และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในแต่ละประเด็นความคิดเห็นที่ได้ทำการศึกษา โดยนำเสนอในรูปของตารางซึ่งเรียงอันดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ใน 3 ด้าน ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านวัตถุประสงค์การบริหาร 11 ข้อ
2. ด้านโครงสร้างการบริหาร 5 ข้อ
3. ด้านภารกิจ 6 ประการ คือ
 - 3.1 ด้านการปกครอง 10 ข้อ
 - 3.2 ด้านการศาสนศึกษา 10 ข้อ
 - 3.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 8 ข้อ
 - 3.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 10 ข้อ
 - 3.5 ด้านการสาธารณูปการ 10 ข้อ
 - 3.6 ด้านการสาธารณสงเคราะห์ 5 ข้อ

รวมข้อคำถามทั้งหมด 68 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านวัตถุประสงค์การบริหาร

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. เพื่อปกครองพระภิกษุ สามเณรแบบบิดาปกครองบุตร	4	18.18	10
2. เพื่อจัดระเบียบการบริหารคณะสงฆ์และกิจการ ภายในวัดเพื่อสร้างศรัทธาให้แก่พุทธศาสนิกชน	18	81.81	1
3. เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ให้พระภิกษุ สามเณรบำเพ็ญ ประโยชน์ สุขให้แก่มหาชน	12	54.54	4
4. เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะของพุทธศาสนิกชนและพร้อมที่ จะปรับระบบงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ	5	27.72	9
5. เพื่อให้เจ้าอาวาสมีวิสัยทัศน์ในการบริหารวัด	9	40.90	8
6. เพื่อให้มีการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบท อย่างเคร่งครัด	10	45.45	7
7. เพื่อให้มีการพัฒนาพระภิกษุสามเณรในด้านความรู้ ความเข้าใจพระธรรมวินัยและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง	13	59.09	3
8. เพื่อจัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้ บรรพชิตและธรรมะแก่คฤหัสถ์	12	54.54	4
9. เพื่อพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนแหล่ง การเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม	11	50.00	6
10. เพื่อพัฒนาวัดให้สะอาด ร่มรื่น สงบ เหมาะแก่ การปฏิบัติกิจของสงฆ์และฆราวาส	16	72.72	2
11. เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน ของวัด	4	18.18	10

จากตาราง 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่ที่ยอมรับได้คือ เพื่อจัดระเบียบการบริหารคณะสงฆ์และกิจการภายในวัดเพื่อสร้างศรัทธาให้แก่พุทธศาสนิกชน เพื่อพัฒนาวัดให้สะอาด ร่มรื่น สงบ เหมาะแก่การปฏิบัติกิจของสงฆ์และฆราวาส เพื่อให้มีการพัฒนาพระภิกษุสามเณรในด้านความรู้ความเข้าใจพระธรรมวินัยและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อจัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้บรรพชิตและธรรมะแก่คฤหัสถ์ เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ให้พระภิกษุ สามเณรบำเพ็ญประโยชน์สุขให้แก่มหาชน เพื่อพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนแหล่งการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้มีการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบทอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เจ้าอาวาสมีวิสัยทัศน์ในการบริหารวัด เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะของพุทธศาสนิกชนและพร้อมที่จะปรับปรุงงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพื่อปกครองพระภิกษุ สามเณรแบบบิดาปกครองบุตร เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงินของวัด

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์หิวสยทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านโครงสร้างการบริหาร

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1. บริหารวัดแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักความเมตตาและ ยุติธรรม	11	50.00	1
2. กระจายอำนาจโดยเจ้าอาวาสมอบหมายงานให้พระภิกษุ สามเณรรับผิดชอบ	9	40.90	2
3. บริหารวัดในรูปสภการบริหารวัดหรือคณะกรรมการ ประกอบ ไปด้วยตัวแทนสงฆ์และฆราวาสเพื่อเสนอแนวทางการ บริหารวัด	4	18.18	4
4. กำหนดให้มีพระวินัยธรและคณะวินยธิการเพื่อสอดส่อง ความประพฤติของพระภิกษุและสามเณรโดยให้มีอำนาจเต็ม ในการดำเนินการ	4	18.18	4
5. กำหนดให้มีคณะกรรมการวัด ไวยาวัจกรเพื่อช่วยเหลือ เจ้าอาวาส	3	22.72	3

จากตาราง 3 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่
ที่ยอมรับได้คือ บริหารวัดแบบมีส่วนร่วม โดยใช้หลักความเมตตาและยุติธรรม กระจายอำนาจ
โดยเจ้าอาวาสมอบหมายงานให้พระภิกษุสามเณรรับผิดชอบ กำหนดให้มีคณะกรรมการวัด
ไวยาวัจกรเพื่อช่วยเหลือเจ้าอาวาส บริหารวัดในรูปสภการบริหารวัดหรือคณะกรรมการ ประกอบ
ไปด้วยตัวแทนสงฆ์และฆราวาสเพื่อเสนอแนวทางการบริหารวัด กำหนดให้มีพระวินัยธรและ
คณะวินยธิการเพื่อสอดส่องความประพฤติของพระภิกษุและสามเณรโดยให้มีอำนาจเต็ม
ในการดำเนินการ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์หิรัญยทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านการปกครอง

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นกฎหมายในการปกครองสงฆ์	21	95.45	1
2. การปกครองพระภิกษุ สามเณร ควรใช้หลักธรรมธิปไตย และระบบอาวุโส	15	68.18	2
3. มีการหมุนเวียนตำแหน่ง เจ้าอาวาสหรือพระสังฆาธิการ ทุก 5 ปี หรือ 10 ปี	3	13.63	10
4. ใช้หลักการกระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการบริหารและจัดการวัด	9	40.90	4
5. ให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด	5	22.72	8
6. จัดคณะกรรมการระดับจังหวัดในการพิจารณาอธิกรณ์ ให้ยุติลงในระดับจังหวัดและมีวาระการดำรงตำแหน่ง	7	31.81	6
7. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการรับผู้บรรพชา อุปสมบทโดยออกเป็นกฎระเบียบของมหาเถรสมาคม	10	45.45	3
8. มีการลงโทษพระภิกษุ สามเณร ที่กระทำความผิดพระธรรมวินัย อย่างเคร่งครัด	8	36.36	5
9. จัดระเบียบการปกครองพระภิกษุ สามเณร โดยมุ่งเน้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม	4	18.18	9
10. กำหนดพัฒนาการทำงานเป็นทีมภายในวัด	7	31.81	6

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่
ที่ยอมรับได้คือ ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นกฎหมายในการปกครองสงฆ์ การปกครองพระภิกษุ
สามเณร ควรใช้หลักธรรมธิปไตยและระบบอาวุโส กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการรับ

ผู้บรรพชาอุปสมบทโดยออกเป็นภุมมะภิกขุของมหาเถรสมาคม ใช้หลักการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการวัด มีการลงโทษพระภิกษุ สามเณรที่กระทำความผิดพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด จัดคณะกรรมการระดับจังหวัดในการพิจารณาอธิกรณ์ให้ยุติลงในระดับจังหวัดและมีวาระการดำรงตำแหน่ง กำหนดพัฒนาการทำงานเป็นทีมภายในวัด ให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด จัดระเบียบการปกครองพระภิกษุ สามเณร โดยมุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการหมุนเวียนตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือพระสังฆาธิการทุก 5 ปี หรือ 10 ปี

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์หัตถ์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านการศาสนาศึกษา

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญให้กระจาย อย่างทั่วถึงแก่พระภิกษุและสามเณร	8	36.36	5
2. ใช้เทคโนโลยีและภาษาธรรมะที่ทันสมัยในการเรียนการสอน	9	40.90	4
3. คณะสงฆ์ควรตั้งองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาขึ้นเพื่อ สร้างเอกภาพในการดำเนินงาน	6	27.27	6
4. มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาสงฆ์แผนกธรรม – บาลี อย่างจริงจัง	12	54.54	2
5. เพิ่มสาขาวิชาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์	3	13.63	8
6. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจากเดิมคือ ป.ธ. 9 โดยจัดในระดับที่สูงขึ้น โดยทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาบาลี	3	13.63	8
7. ยกย่องวิชาอภิธรรมศึกษา โดยให้มีวุฒิเทียบเท่าปริญญา ตามลำดับ	3	13.63	8
8. เปิดโอกาสให้ภิกษุ สามเณร ได้เข้ารับการศึกษทั้งทางโลก และทางธรรม	12	54.54	2
9. ภิกษุสามเณรต้องศึกษาพระปริยัติธรรมทุกรูป	20	90.90	1
10. ประโยค ป.ธ.4 – 9 ควรมีวิชาทางโลกประกอบ อย่างน้อย 1 วิชา เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี เป็นต้น	5	22.72	7

จากตาราง 5 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่
ที่ยอมรับได้คือ ภิกษุสามเณรต้องศึกษาพระปริยัติธรรมทุกรูป มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา
สงฆ์แผนกธรรม – บาลีอย่างจริงจัง เปิดโอกาสให้ภิกษุ สามเณรได้เข้ารับการศึกษทั้งทางโลก
และทางธรรม ใช้เทคโนโลยีและภาษาธรรมะที่ทันสมัยในการเรียนการสอน จัดการศึกษา

พระปริยัติธรรมและวิชาสามัญให้กระจายอย่างทั่วถึงแก่พระภิกษุและสามเณร คณะสงฆ์ควร
ตั้งองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาขึ้นเพื่อสร้างเอกภาพในการดำเนินงาน ประโยค ป.๘.4 – 9 ควร
มีวิชาทางโลกประกอบอย่างน้อย 1 วิชา เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี เป็นต้น เพิ่มสาขาวิชาใน
ระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจากเดิมคือ
ป.๘.9 โดยจัดในระดับที่สูงขึ้น โดยทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาบาลี ยกย่องวิชาอภิปรัชญา
โดยให้มีวุฒิเทียบเท่าปริญญาตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านการศึกษสงเคราะห์

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. วัดที่มีความพร้อมควรจัดการศึกษาสงเคราะห์เด็กและ ประชาชน เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์ฝึกวิชาชีพ ในวัด ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์	15	68.18	1
2. ฝึกอบรมพระภิกษุที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	8	36.36	4
3. มีคณะกรรมการบริหารในศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในการจัดการศึกษา	3	13.63	6
4. ปรับปรุงหลักสูตรศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยเน้นให้เด็กเก่ง ดี มีสุข โดยให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 และหลักสูตรท้องถิ่น	4	18.18	5
5. วัดจัดงบประมาณจ้างครูที่มีความรู้ความสามารถเข้า ไปช่วยสอนในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์และศูนย์ศึกษา พุทธศาสนาวันอาทิตย์	3	13.63	6
6. วัดควรจัดอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นสถานที่ศึกษารธรรม ฝึกปฏิบัติธรรมและเป็นสถานที่พักผ่อน	9	40.90	3
7. วัดควรวางแผนจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาสงเคราะห์	3	13.63	6
8. รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้วัดจัด การศึกษาสงเคราะห์เด็ก เยาวชน และประชาชน อย่างเสมอภาคทั่วกัน	11	50.00	2

จากตาราง 6 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัดอุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่

ที่ยอมรับได้คือ วัดที่มีความพร้อมควรจัดการศึกษาสงเคราะห์เด็กและประชาชน เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์ฝึกวิชาชีพในวัด ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้วัดจัดการศึกษาสงเคราะห์เด็ก เยาวชน และประชาชนอย่างเสมอภาคทั่วกัน วัดควรจัดอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นสถานที่ศึกษาธรรมฝึกปฏิบัติธรรมและเป็นสถานที่พักผ่อน ฝึกอบรมพระภิกษุที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตรศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ โดยเน้นให้เด็กเก่ง ดี มีสุข โดยให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา 2542 และหลักสูตรท้องถิ่น มีคณะกรรมการบริหารในศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในการจัดการศึกษา วัดจัดงบประมาณจ้างครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปช่วยสอนในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์และศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ วัดควรวางแผนจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์หัตถ์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1. ประชาสัมพันธ์ เผยแผ่หลักพุทธธรรมผ่านสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ	10	45.45	2
2. เผยแผ่พระศาสนาในแนวทางเดียวกันเพื่อมุ่งให้พุทธศาสนิกชนมาปฏิบัติธรรมในวัด	14	63.63	1
3. ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างประเทศ	4	18.18	8
4. มีคณะกรรมการประเมินผลพระธรรมทูตที่ไปเผยแผ่ยังต่างประเทศในรอบ 6 เดือน หรือ 1 ปี	4	18.18	8
5. จัดตั้งกองทุนเผยแผ่พระพุทธศาสนา	4	18.18	8
6. รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรทางพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ	6	27.27	6
7. มีสิ่งจูงใจหรือองค์กรรับผิดชอบดูแลการเผยแผ่	5	22.72	7
8. จัดอบรมพระธรรมทูตและพระภิกษุที่ทำหน้าที่เผยแผ่	9	40.90	3
9. จัดพระภิกษุที่มีความรู้ความเข้าใจหลักพระธรรมวินัยปฏิบัติหน้าที่การสอนธรรมในโรงเรียน	8	36.36	4
10. พระภิกษุพึงอบรมสั่งสอนประชาชนให้มีเหตุผลเลื่อมงายในไสยาศาสตร์	7	31.81	5

จากตาราง 7 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่ที่ยอมรับได้คือ เผยแผ่พระศาสนาในแนวทางเดียวกันเพื่อมุ่งให้พุทธศาสนิกชนมาปฏิบัติธรรมในวัดประชาสัมพันธ์ เผยแผ่หลักพุทธธรรมผ่านสื่อมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดอบรมพระธรรมทูตและพระภิกษุที่ทำหน้าที่เผยแผ่ จัดพระภิกษุที่มีความรู้ความเข้าใจหลักพระธรรมวินัยปฏิบัติหน้าที่การสอนธรรมในโรงเรียน พระภิกษุพึงอบรมสั่งสอนประชาชนให้มีเหตุผลเลื่อมงาย

ในไลยาศาสตร์ รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรทางพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ มีสิ่งสมณตรี
หรือองค์กรรับผิดชอบดูแลการเผยแผ่ ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างประเทศ
มีคณะกรรมการประเมินผลพระธรรมทูตที่ไปเผยแผ่ยังต่างประเทศในรอบ 6 เดือน หรือ 1 ปี
จัดตั้งกองทุนเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์หิรัญยัตินของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านสาธารณูปการ

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1. ก่อสร้างอาคาร เสนาสนะต่าง ๆ ภายในวัด ควรเน้น การประหยัด มั่นคง สวยงาม และเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส เป็นต้น	15	68.18	1
2. เน้นการบูรณะและปฏิสังขรณ์อาคารเสนาสนะที่มี คุณค่าเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานของวัด	12	54.54	3
3. วัดควรก่อสร้างอาคารและเสนาสนะให้คงรูปแบบศิลป สถาปัตยกรรมเดิม โดยมีแบบแปลน มีวิศวกรควบคุม การก่อสร้างและได้รับอนุญาตจากคณะสงฆ์	7	31.81	4
4. อบรบเจ้าอาวาสให้มีความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมหรือ การควบคุมการก่อสร้าง	5	22.72	5
5. สร้างวัดให้เป็นอารามหรือสวนป่า โดยมีชาวบ้านร่วมมือ ร่วมใจในการสร้างวัด	13	59.09	2
6. กำหนดให้มีคณะกรรมการสงฆ์ที่มีอำนาจอนุมัติสร้าง สิ่งยุบหรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม	3	13.63	9
7. ตั้งคณะกรรมการสงฆ์รับผิดชอบงานสาธารณูปการในระดับ อำเภอ และจังหวัด	4	18.18	7
8. กำหนดนโยบาย หรือแผนงานที่ชัดเจนในการบูรณะ ปฏิสังขรณ์ หรือก่อสร้างใหม่	4	18.18	7
9. จัดทำแผนผังการพัฒนาการศาสนวัตถุและ ศาสนสถานของแต่ละวัด	5	22.72	5
10. วัดควรจัดให้มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาเพื่อดูแล รักษาวัดไม่ให้ทรุดโทรม	3	13.63	9

จากตาราง 8 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่ที่ยอมรับได้คือ ก่อสร้างอาคาร เสนาสนะต่าง ๆ ภายในวัด ควรเน้นการประหยัด มั่นคง สวยงาม และเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส เป็นต้นสร้างวัดให้เป็นอาราม หรือสวนป่า โดยมีชาวบ้านร่วมมือร่วมใจในการสร้างวัด เน้นการบูรณะและปฏิสังขรณ์อาคาร เสนาสนะที่มีคุณค่าเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานของวัด วัดควรก่อสร้างอาคารและเสนาสนะให้คงรูปแบบศิลปสถาปัตยกรรมเดิม โดยมีแบบแปลน มีวิศวกรควบคุม การก่อสร้างและได้รับอนุญาตจากคณะสงฆ์ อบรมเจ้าอาวาสให้มีความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมหรือการควบคุมการก่อสร้าง จัดทำแผนผังการพัฒนาการศาสนวัตถุและศาสนสถานของแต่ละวัด ตั้งคณะกรรมการสงฆ์รับผิดชอบงานสาธารณูปการในระดับอำเภอ และจังหวัด กำหนดนโยบาย หรือแผนงานที่ชัดเจนในการบูรณะปฏิสังขรณ์ หรือก่อสร้างใหม่ กำหนดให้มีคณะกรรมการสงฆ์ที่มีอำนาจอนุมัติสร้างสิ่งยุบหรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม วัดร้างควรจัดให้มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา เพื่อดูแลรักษาวัดไม่ให้ทรุดโทรม

ตารางที่ 9 แสดงผลการวิเคราะห์วิสัยทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญในรูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า
ด้านสาธารณสงเคราะห์

ข้อความ	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1. วัดส่งเสริมเงินทุนแก่ประชาชนในรูปสหกรณ์ โดยมี คณะกรรมการวัดเป็นผู้บริหารและมีพระภิกษุ ให้การสนับสนุน	3	13.63	3
2. จัดการสาธารณสงเคราะห์ให้ชุมชน เช่น ถนน ศาลาที่พัก โรงงาน ทุนการศึกษา ฯลฯ	9	40.90	1
3. กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสงเคราะห์ทุกระดับ	3	13.63	3
4. เป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น การมีส่วนร่วม ในการปราบปรามยาเสพติด	7	31.81	2
5. วัดที่มีความสามารถด้านเงินทุน ควรบริจาคให้มูลนิธิ ที่ดำเนินกิจการสงเคราะห์ประชาชน	3	13.63	3

จากตาราง 9 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอวัตถุประสงค์การปกครองวัดตามลำดับความถี่
ที่ยอมรับได้คือ จัดการสาธารณสงเคราะห์ให้ชุมชน เช่น ถนน ศาลาที่พัก โรงงาน ทุนการศึกษา
ฯลฯ เป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด
วัดส่งเสริมเงินทุนแก่ประชาชนในรูปสหกรณ์ โดยมีคณะกรรมการวัดเป็นผู้บริหารและมีพระภิกษุ
ให้การสนับสนุน กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสงเคราะห์ทุกระดับ วัดที่มีความสามารถ
ด้านเงินทุน ควรบริจาคให้มูลนิธิที่ดำเนินกิจการสงเคราะห์ประชาชน

ตารางที่ 10 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ เป็นรายด้านวัตถุประสงค์การบริหาร

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	เพื่อปกครองพระภิกษุสงฆ์ สามเณรแบบบิดาปกครองบุตร	5.00	1.00	4
2	เพื่อจัดระเบียบการบริหารคณะสงฆ์และกิจการภายใน ในวัดเพื่อสร้างศรัทธาให้แก่พุทธศาสนิกชน	5.00	1.00	4
3	เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ให้พระภิกษุ สามเณรบำเพ็ญ ประโยชน์สุขให้แก่มหาชน	5.00	1.00	4
4	เพื่อรับฟังข้อเสนอนะของพุทธศาสนิกชนและพร้อม ที่จะปรับระบบงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ	4.00	1.00	9
5	เพื่อให้เจ้าอาวาสมีวิสัยทัศน์ในการบริหารวัด	5.00	1.00	4
6	เพื่อให้มีการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบท อย่างเคร่งครัด	5.00	1.00	4
7	เพื่อให้มีการพัฒนาพระภิกษุสามเณรในด้านความรู้ ความเข้าใจพระธรรมวินัยและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง	5.00	.00	1
8	เพื่อจัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้ บรรพชิตและธรรมะแก่คฤหัสถ์	4.00	1.00	9
9	เพื่อพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนเป็นแหล่งการ เรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม	5.00	.25	3
10	เพื่อพัฒนาวัดให้สะอาด ร่มรื่นสงบ เหมาะแก่การ ปฏิบัติกิจของสงฆ์และฆราวาส	5.00	.00	1
11	เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน ของวัด	4.00	1.00	9

จากตาราง 10 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านวัตถุประสงค์การบริหารซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุดและมีความเห็นสอดคล้องกัน มีจำนวน 11 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เพื่อให้มีการพัฒนาพระภิกษุสามเณรในด้านความรู้ความเข้าใจพระธรรมวินัยและนำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง เพื่อพัฒนาวัดให้สะอาดร่มรื่น สงบ เหมาะแก่การปฏิบัติกิจของพระสงฆ์และฆราวาส เพื่อพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนแหล่งการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรม เพื่อปกครองพระภิกษุ สามเณรแบบบิดาปกครองบุตร เพื่อจัดระเบียบการบริหารคณะสงฆ์และกิจการภายในวัด เพื่อสร้างศรัทธาให้แก่พุทธศาสนิกชน เพื่อปลูกฝังอุดมการณ์ให้พระภิกษุ สามเณร บำเพ็ญประโยชน์สุขให้แก่มหาชน เพื่อให้เจ้าอาวาสมีวิสัยทัศน์ในการบริหารวัด เพื่อให้มีการคัดเลือกผู้ที่เข้ามาบรรพชาอุปสมบทอย่างเคร่งครัด เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะของพุทธศาสนิกชนและพร้อมที่จะปรับระบบงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เพื่อจัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้บรรพชิต และธรรมะแก่คฤหัสถ์ เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงินของวัด

ตารางที่ 11 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ เป็นรายด้านโครงสร้างการบริหาร

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	บริหารวัดแบบมีส่วนร่วมโดยใช้หลักความเมตตา และยุติธรรม	5.00	1.00	1
2	กระจายอำนาจโดยเจ้าอาวาสมอบหมายงานให้ พระภิกษุ สามเณรรับผิดชอบ	5.00	1.00	1
3	บริหารวัดในรูปสภการบริหารวัดหรือคณะกรรมการ ประกอบไปด้วยตัวแทนสงฆ์และฆราวาสเพื่อเสนอ แนวทางการบริหารวัด	4.00	1.00	3
4	กำหนดให้มีพระวินัยธรและคณะวินยธิการเพื่อ สอดส่องความประพฤติของพระภิกษุและสามเณร โดยให้มีอำนาจเต็มในการดำเนินการ	4.00	1.00	3
5	กำหนดให้มีคณะกรรมการวัด ไวยาวัจกรเพื่อช่วย เหลือเจ้าอาวาส	4.00	1.00	3

จากตาราง 11 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านโครงสร้างการบริหาร
ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องมากที่สุด มาก และมีความคิดเห็นสอดคล้องกันมี
จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารวัดแบบมีส่วนร่วม
โดยใช้หลักเมตตาและยุติธรรม กระจายอำนาจโดยเจ้าอาวาสมอบงานให้พระภิกษุ สามเณร
รับผิดชอบ บริหารวัดในรูปสภการบริหารวัดหรือคณะกรรมการประกอบไปด้วยตัวแทนสงฆ์และ
ฆราวาส เพื่อเสนอแนวทางการบริหารวัด กำหนดให้มีพระวินัยธรและคณะวินยธิการเพื่อ
สอดส่องความประพฤติของพระภิกษุและสามเณร โดยให้มีอำนาจเต็มในการดำเนินการ กำหนด
ให้มีคณะกรรมการวัด ไวยาวัจกรเพื่อช่วยเหลือเจ้าอาวาส

ตารางที่ 12 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในภารกิจด้านการปกครอง

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นกฎหมายในการปกครองสงฆ์	5.00	.25	1
2	การปกครองพระภิกษุสามเณร ควรใช้หลักธรรมมาธิปไตยและระบบอาวุโส	5.00	1.00	2
3	มีการหมุนเวียนตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือพระสังฆาธิการทุก 5 ปีหรือ 10 ปี	4.00	1.00	7
4	ใช้หลักการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการวัด	4.00	1.00	7
5	ให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด	4.00	1.00	7
6	จัดคณะกรรมการระดับจังหวัดในการพิจารณาอธิกรณ์ให้ยุติลงในระดับจังหวัดและมีวาระการดำรงตำแหน่ง	5.00	1.00	2
7	กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการรับผู้บรรพชาอุปสมบทโดยออกเป็นกฎระเบียบของมหาเถรสมาคม	4.00	1.00	7
8	มีการลงโทษพระภิกษุ สามเณรที่กระทำผิดพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด	5.00	1.00	2
9	จัดระเบียบการปกครองพระภิกษุสามเณรโดยมุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.50	1.00	6
10	กำหนดพัฒนาการทำงานเป็นทีมภายในวัด	5.00	1.00	2

จากตาราง 12 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านภารกิจ 1) ด้านการปกครอง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก และมีความเห็นสอดคล้องกันมีจำนวน 10 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นกฎหมายในการปกครองสงฆ์ การปกครองพระภิกษุสามเณร ควรใช้หลักธรรมาธิปไตย จัดคณะกรรมการระดับจังหวัดในการพิจารณาอธิกรณ์ให้ยุติลงในระดับจังหวัด และมีวาระการดำรงตำแหน่ง มีการลงโทษพระภิกษุ สามเณรที่กระทำผิดพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด กำหนดพัฒนาการทำงานเป็นทีมภายในวัด จัดระเบียบการปกครองพระภิกษุ สามเณร โดยมุ่งเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการหมุนเวียนตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือพระสังฆาธิการทุก 5 ปี หรือ 10 ปี ให้หลักการกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการวัด ให้ความเคารพและปฏิบัติตามพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นประมุขสูงสุด กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการรับบรรพชาอุปสมบท โดยออกเป็นกฎระเบียบของมหาเถรสมาคม

ตารางที่ 13 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในภารกิจด้านการศาสนศึกษา

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญให้ กระจายอย่างทั่วถึงแก่พระภิกษุสามเณร	5.00	1.00	4
2	ใช้เทคโนโลยีและภาษาธรรมชาติที่ทันสมัยในการเรียน การสอน	5.00	1.00	4
3	คณะสงฆ์ควรตั้งองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาขึ้น เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน	5.00	.25	2
4	มีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาสงฆ์แผนกธรรม และบาลีอย่างจริงจัง	5.00	.00	1
5	เพิ่มสาขาวิชาในระดับอุดมศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงฆ์	4.50	1.00	7
6	จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีจากเดิมคือ ป.ธ.9 โดยจัดในระดับที่สูงขึ้นโดยทำวิทยานิพนธ์เป็น ภาษาบาลี	4.00	1.00	9
7	ยกย่องวิชาอภิธรรมศึกษาโดยให้มีวุฒิเทียบเท่า ปริญญาตามลำดับ	4.00	1.00	9
8	เปิดโอกาสให้ภิกษุ สามเณร ได้เข้ารับการศึกษากัน ทางโลกและทางธรรม	5.00	1.00	4
9	ภิกษุสามเณรต้องศึกษาพระปริยัติทุกรูป	5.00	.25	2
10	ประโยค ป.ธ. 4 – 9 ควรมีวิชาทางโลกประกอบอย่าง น้อย 1 วิชา เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี เป็นต้น	4.50	1.00	7

จากตาราง 13 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านภารกิจ 2) ด้านการ
 ศาสนศึกษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก และมีความเห็นสอดคล้องกันมี
 จำนวน 10 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการปรับปรุงหลักสูตร
 การศึกษาสงฆ์แผนกธรรม – บาลี อย่างจริงจัง คณะสงฆ์ควรตั้งองค์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาขึ้น
 เพื่อสร้างเอกภาพในการดำเนินงาน ภิษุสามเณรทุกรูปต้องศึกษาพระปริยัติธรรมทุกรูป จัดการ
 ศึกษาพระปริยัติธรรมและวิชาสามัญให้กระจายอย่างทั่วถึงแก่พระภิกษุสามเณร ใช้เทคโนโลยี
 และภาษาธรรมะที่ทันสมัยในการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ภิกษุ สามเณรได้เข้ารับการศึกษ
 ทั้งทางโลกและทางธรรม เพิ่มสาขาวิชาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์
 ประโยค ป.ธ. 4 – 9 ควรมีวิชาทางโลกประกอบอย่างน้อย 1 วิชา เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี
 เป็นต้น จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี จากเดิมคือ ป.ธ.9 โดยจัดในระดับที่สูงขึ้นโดยทำ
 วิทยานิพนธ์เป็นภาษาบาลี ยกย่องวิชาอภิธรรมศึกษา โดยให้มีวุฒิเทียบเท่าปริญญาตามลำดับ

ตารางที่ 14 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในภารกิจด้านการศึกษาสงเคราะห์

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ บ ที่
1	วัดที่มีความพร้อมบริหารจัดการศึกษาสงเคราะห์เด็ก และประชาชน เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์ ฝึกอาชีพในวัด ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวินวาทิตย์	5.00	1.00	2
2	ฝึกอบรมพระภิกษุที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	5.00	1.00	2
3	มีคณะกรรมการบริหารในศูนย์พุทธศาสนาวิน วาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในการจัดการ ศึกษา	4.50	1.00	6
4	ปรับปรุงหลักสูตรศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวินวาทิตย์ โดยเน้นให้เด็กเก่ง ดี มีสุข โดยให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา 2542 และหลักสูตร ท้องถิ่น	5.00	1.00	2
5	วัดจัดงบประมาณจ้างครูที่มีความรู้ความสามารถ เข้าไปช่วยสอนในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์และ ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวินวาทิตย์	4.00	1.00	7
6	วัดควรจัดอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นสถานที่ศึกษา ธรรม ฝึกปฏิบัติธรรมและเป็นสถานที่พักผ่อน	5.00	1.00	2
7	วัดควรวางแผนจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทาง การศึกษาสงเคราะห์	4.00	1.00	7
8	รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้วัดที่จัด การศึกษาสงเคราะห์เด็กเยาวชนและประชาชน อย่างเสมอภาคทั่วกัน	5.00	.00	1

จากตาราง 14 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านภารกิจ 4) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก และมีความเห็นสอดคล้องกันมีจำนวน 8 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รัฐควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อให้วัดที่จัดการศึกษาสงเคราะห์เด็ก เยาวชนและประชาชน อย่างเสมอภาคทั่วกัน วัดที่มีความพร้อมควรจัดการศึกษาสงเคราะห์เด็กและประชาชน เช่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ศูนย์ฝึกวิชาชีพในวัด ศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ ฝึกอบรมพระภิกษุที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปรับปรุงหลักสูตรศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ โดยเน้นให้เด็กเก่ง ดี มีสุข โดยให้สอดคล้องกับพระราชนโยบายการศึกษา 2542 และหลักสูตรท้องถิ่น วัดควรจัดอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นสถานที่ศึกษาธรรม ฝึกปฏิบัติธรรมและเป็นสถานที่พักผ่อน มีคณะกรรมการบริหารในศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในการจัดการศึกษา วัดจัดงบประมาณจ้างครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าไปช่วยสอนในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์และศูนย์ศึกษาพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ วัดควรวางแผนจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาสงเคราะห์

ตารางที่ 15 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในภารกิจด้านการเผยแผ่
พระพุทธศาสนา

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	ประชาสัมพันธ์ เผยแผ่หลักธรรมผ่านสื่อมวลชนและ เทคโนโลยีสารสนเทศ	5.00	.00	1
2	เผยแผ่พระศาสนาในแนวทางเดียวกันเพื่อมุ่งให้ พุทธศาสนิกชนมาปฏิบัติธรรมในวัด	5.00	1.00	2
3	ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างประเทศ	5.00	1.00	2
4	มีคณะกรรมการประเมินผลพระธรรมทูตที่ไปเผยแผ่ ยังต่างประเทศในรอบ 6 เดือนหรือ 1 ปี	5.00	1.00	2
5	จัดตั้งกองทุนเผยแผ่พระพุทธศาสนา	5.00	1.00	2
6	รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรทางพุทธ ศาสนาอย่างเพียงพอ	5.00	1.00	2
7	มีสิ่งจูงใจหรือองค์การรับผิดชอบดูแลการเผยแผ่	5.00	1.00	2
8	จัดอบรมพระธรรมทูตและพระภิกษุที่ทำหน้าที่เผยแผ่	5.00	1.00	2
9	จัดพระภิกษุที่มีความรู้ความ เข้าใจหลักพระธรรม วินัยปฏิบัติหน้าที่การสอนธรรมในโรงเรียน	5.00	1.00	2
10	พระภิกษุพึงอบรมสั่งสอนประชาชนให้มีเหตุผล เล็งม่งายในโยยาศาสตร์	5.00	1.00	2

จากตาราง 15 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านภารกิจ 3) ด้านการ
เผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก และมีความเห็นสอดคล้อง
กันมีจำนวน 10 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประชาสัมพันธ์เผยแผ่
หลักธรรมผ่านสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ เผยแผ่พระศาสนาในแนวทางเดียวกันเพื่อมุ่ง
ให้พุทธศาสนิกชนมาปฏิบัติธรรมในวัด ส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างประเทศ

มีคณะกรรมการประเมินผลพระธรรมทูตที่ไปเผยแผ่ยังต่างประเทศในรอบ 6 เดือนหรือ 1 ปี จัดตั้งกองทุนเผยแผ่พระพุทธศาสนา รัฐพึงจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรทางพุทธศาสนาอย่างเพียงพอ มีสังฆมนตรีหรือองค์กรรับผิดชอบดูแลและการเผยแผ่ จัดอบรมพระธรรมทูตและพระภิกษุที่ทำหน้าที่เผยแผ่ จัดพระภิกษุที่มีความรู้ความเข้าใจหลักพระธรรมวินัยปฏิบัติหน้าที่การสอนธรรมในโรงเรียน พระภิกษุพึงอบรมสั่งสอนประชาชนให้มีเหตุผลเล็งมภายในไสยศาสตร์

ตารางที่ 16 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในภารกิจด้านการสาธารณูปการ

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	ก่อสร้างอาคาร, เสนาสนะต่าง ๆ ภายในวัด ควรเน้น การประหยัด มั่นคง สวยงามและเป็นสัดส่วนที่ ชัดเจน เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส เป็นต้น	5.00	.25	2
2	เน้นการบูรณะและปฏิสังขรณ์อาคารเสนาสนะที่มี คุณค่าเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานของวัด	5.00	.00	1
3	วัดควรก่อสร้างอาคารและเสนาสนะให้คงรูปแบบ ศิลป สถาปัตยกรรมเดิม โดยมีแบบแปลน มีวิศวกร ควบคุมการก่อสร้างและได้รับอนุญาตจากคณะสงฆ์	4.00	1.00	8
4	อบรมเจ้าอาวาสให้มีความรู้ เกี่ยวกับสถาปัตยกรรม หรือการควบคุมการก่อสร้าง	5.00	1.00	4
5	สร้างวัดให้เป็นอารามหรือสวนป่า โดยมีชาวบ้าน ร่วมมือร่วมใจในการสร้างวัด	5.00	.25	2
6	กำหนดให้มีคณะกรรมการสงฆ์ที่มีอำนาจอนุมัติ สร้าง สั่งยุบหรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม	4.00	1.00	8
7	ตั้งคณะกรรมการสงฆ์รับผิดชอบงานสาธารณูปการ ในระดับอำเภอและจังหวัด	5.00	1.00	4
8	กำหนดนโยบายหรือแผนงานที่ชัดเจนในการบูรณะ ปฏิสังขรณ์หรือก่อสร้างใหม่	4.50	1.00	7
9	จัดทำแผนผังการพัฒนาการศาสนวัตถุและศาสน สถานของแต่ละวัด	5.00	1.00	4
10	วัดควรจัดให้มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาเพื่อดูแล รักษาวัด มิให้ทรุดโทรม	4.00	1.00	8

จากตาราง 16 พบว่า รูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านภารกิจ 5) ด้านการสาธารณูปการ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก และมีความเห็นสอดคล้องกัน มีจำนวน 10 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เน้นการบูรณะและปฏิสังขรณ์อาคารเสนาสนะที่มีคุณค่าเพื่ออนุรักษ์โบราณสถานของวัด ก่อสร้างอาคาร เสนาสนะต่าง ๆ ภายในวัด ควรเน้นการประหยัด มั่นคง สวยงามและเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน เช่น เขตพุทธวาส สังฆาวาส เป็นต้น สร้างวัดให้เป็นอารามหรือสวนป่า โดยมีชาวบ้านร่วมมือร่วมใจในการสร้างวัดอบรมเจ้าอาวาสให้มีความรู้เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมหรือการควบคุมการก่อสร้าง ตั้งคณะกรรมการสงฆ์รับผิดชอบงานสาธารณูปการในระดับอำเภอและจังหวัด จัดทำแผนผังการพัฒนาการศาสนา วัดฤๅและศาสนสถานของแต่ละวัด กำหนดนโยบายหรือแผนงานที่ชัดเจนในการบูรณะปฏิสังขรณ์หรือก่อสร้างใหม่ วัดควรก่อสร้างอาคารและเสนาสนะให้คงรูปแบบศิลป สถาปัตยกรรมเดิม โดยมีแบบแปลน มีวิศวกรควบคุมการก่อสร้างและได้รับอนุญาตจากคณะสงฆ์ กำหนดให้มีคณะกรรมการสงฆ์ที่มีอำนาจอนุมัติสร้าง ซักยบหรือรื้อถอนสิ่งก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม วัดร้างควรจัดให้มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาเพื่อดูแลรักษาวัดมิให้ทรุดโทรม

ตารางที่ 17 แสดงค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ในภารกิจด้านการสาธารณสงเคราะห์

ข้อที่	ข้อความ	มัธยฐาน	พิสัยระหว่าง ควอร์ไทล์	อันดับ ที่
1	วัดส่งเสริมเงินทุนแก่ประชาชนในรูปสหกรณ์ โดยมีคณะกรรมการวัดเป็นผู้บริหารและมีพระภิกษุ ให้การสนับสนุน	4.00	1.00	4
2	จัดการสาธารณสงเคราะห์ให้ ชุมชน เช่น ถนน ศาลาที่พัก โรงทาน ศูนย์การศึกษา ฯลฯ	4.50	1.00	3
3	กำหนดให้มีคณะกรรมการสาธารณสงเคราะห์ ทุกระดับ	4.00	1.00	4
4	เป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น การมี ส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด	5.00	1.00	1
5	วัดที่มีความสามารถด้าน เงินทุน ควรบริจาคให้มูล นิธิที่ดำเนินกิจการสงเคราะห์ประชาชน	5.00	1.00	1

จากตาราง 17 พบว่ารูปแบบการบริหารวัดในทศวรรษหน้า ด้านภารกิจ 6) ด้านการ
สาธารณสงเคราะห์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยระดับมากที่สุด มาก และมีความเห็นสอดคล้อง
กันมีจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เป็นผู้นำชุมชนในการ
จัดระเบียบสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด วัดที่มีความสามารถด้าน
เงินทุน ควรบริจาคให้มูลนิธิที่ดำเนินกิจการสงเคราะห์ประชาชน จัดการสาธารณสงเคราะห์ให้
ชุมชน เช่น ถนน ศาลาที่พัก โรงทาน ศูนย์การศึกษา ฯลฯ วัดส่งเสริมเงินทุนแก่ประชาชน
ในรูปสหกรณ์ โดยมีคณะกรรมการวัดเป็นผู้บริหารและมีพระภิกษุให้การสนับสนุน กำหนดให้มี
คณะกรรมการสาธารณสงเคราะห์ทุกระดับ